

Vrijdag den 18den

van Oogstmaand.

H O L L A N D.

AMSTERDAM den 17 van Oogstmaand.

KARELLE (bij Antwerpen,) den 15 van oogstm.

DE helft der fransche en hollandsche legers heeft zich heden ochtend te Zandvliet verzameld, de wederhelft is in de linien gebleven. Z. M. heeft de revue over Hoogstderzelver troepen gehouden: deze revue had ten oogmerk, den verjaardag van den Keizer te vieren; ook hebben de troepen, middelerwijl Z. M. deze revue hield, een gedurigen kreet van *leve de Keizer!* doen opgaan. De Koning zelf heeft zijne stem bij de algemeene geestdrift gevoegd.

De troepen hebben eene dubbelde uitdeeling bekomen. Gister avond was er eene salvo van het geschut, om het feest van den dag aankondigen: in den loop van den dag hebben er drie andere plaats gehad.

De Koning, vergezeld van alle opper-officieren der beide volken, heeft zich heden ochtend vroeg naar de kerk te Stabroek begeven, waar een *Te Deum* gezongen werd. Keur-detachementen uit de onderscheiden leger-korpsen woonden deze plegtigheid bij.

Alle opper-officieren zijn heden avond om dezelfde reden bij Z. M. ontvangen.

De landdrost in het departement Groningen, ontvangen hebbende eene missive van Z. E. den minister van oorlog, van den 9den dezer, n°. 59, houdende eene allerernstigste aanschrijving aan den landdrost, om, binnen acht dagen, wegens dit departement, ter dispositie van daartoe door Z. E. den minister van oorlog benoemde inspecteurs te stellen drië-en-dertig man, bekwaam om met paarden omtegaan, als mede zes-en-zestig paarden, om bij den veld-trein gebruikt te worden.

Brengt, bij deze, ter kennis van de ingezetenen van dit departement, dat de landdrost, met in achtneming van alles, wat hieromtrent behoort in consideratie te komen, de aantelning van gemelte manschap en levering der paarden heeft gerepartitiëerd, als volgt: en voorts bepaald, dat dezelve van wegen den burgemeester der stad Groningen en de gemeente-besturen ten platten land, zullen moeten worden aangebragt, op zaterdag den 19den dezer loopende maand, ten huize van den stalhouder *H. Schatzenburg*, buiten de Ebbingepoort te Groningen, als, wegens:

HET KWARTIER GRONINGEN.

Van wegen de stad Groningen.....	3 man, 6 paarden.
de gemeente-besturen van Haren en Westerbroek, te zamen	1 — 2
het gem. best. v. h. Hoogezand	1 — 2
van Aduard, ...	1 — 2
de Leek...	1 — 2
Grootegast	1 — 2
Noordhorn	1 — 2
Ezinge.....	1 — 2
te zamen,	10 man, 20 paarden.

HET KWARTIER APPINGADAM.

Van wegen het gem. best. van Witsum...	1 man, 2 paarden.
de gem. best. van Ulrum en Leens, te zamen.....	1 — 2
het gem. best. van Eertrum...	1 — 2
van Uithuizen	1 — 2
van Kantes....	1 — 2
van Bedum....	1 — 2
de gem. best. van Middelstum en Uithuister Meden, te zamen	1 — 2
het gem. best. van ten Boer	1 — 2
van Loppersum	1 — 2
de gem. best. van Appingadam en Oosterwijtwert, te zamen	1 — 2
het gem. best. van Slogteren	1 — 2
te zamen,	11 man, 22 paarden.

HET KWARTIER WINSCHOTEN.

Van wegen het gem. best. van Veendam....	1 man, 2 paarden.
Zuidbroek....	1 — 2
Noordbroek....	1 — 2
Scheemda....	1 — 2
Midwolda....	1 — 2

Van wegen het gem. best. van Beerta.....	1 man, 2 paarden.
Winschoten..	1 — 2
Pekel-A.....	1 — 2
de gem. besturen van Bourtange en Nieuwe-Schans, te zamen.....	1 — 2
het gem. best. van Botd....	1 — 2
Wener.....	1 — 2
de gem. besturen van Jemgum en Ditsum, te zamen.....	1 — 2
te zamen,	12 man, 24 paarden.

Wordende aldus geförmeerd door het

Kwartier Groningen.....	16 man, 30 paarden.
Appingadam.....	11 — 22
Winschoten.....	12 — 24
te zamen,	33 man, 66 paarden.

Dat de gemeente-besturen door den landdrost met den meesten ernst en aandrang zijn aangeschreven, om, ter bekoming van voorschreven manschap; door het uitloven van bijzondere premien; en het aankopen van paarden, alle gepaste maatregelen aantewenden; en daartoe de noodige gelden provisioneel te negotiëren; ten einde deze fournissementen promptelijk worden gedaan.

Wordende hier van mede kennis gegeven aan de ingezetenen van dit departement, ten einde de door de gemeente-besturen te nemen maatregelen te ondersteunen, en tot het aanwerven der benodigde manschap en de levering der paarden in zoe verre mede te werken; als van hen zal worden gevorderd.

En op dat deze konde ter kennis van een ieder; zal dezelve op de gewone plaatsen in dit departement worden aangeslagen.

Groningen, den 18den van oogstmaand 1809. De landdrost voornemd, H. L. WICMERS.

F R A N K R Y K.

PARYS den 12 van Oogstmaand.

De berigten van Lintz; van den 6den dezer; op gister medegedeeld; bevestigen zich: Z. K. M. is van Weenen naar Raab vertrokken; alwaar hoogstdezelve, naar men zegt, slechts een kort verblijf zal houden.

(Journal de l'empire van den 13 van oogstm.)

PARYS den 13 van Oogstmaand.

Het spetiaal crimineel gerechtshof van Parijs heeft het keizerlijk decreet, van den 6den van grasmaand 11; in toepassing gebragt op den persoon van *Louis Victor Meriodac de Rohan*, zoon van den gewezen prins van *Guéméné*, als zijnde overtuigd, de wapenen tegen Frankrijk gedragen, en in de legers eener vijandelijke mogendheid gediend te hebben; na den 1sten van herfstmaand 1804: Hij is ter dood veroordeeld en zijn goed verbeurd verklaard.

(Gazette de france van den 13 van oogstm.)

De opstandelingen in Tyrol schijnen zich geheel onderworpen te hebben; de loop der posten tusschen Duitschland en Italie, over Inspruck, is reeds hersteld.

(Dordrechtsehe courant van den 17 van oogstm.)

N A P E L S.

NAPELS den 26 van Hobimaand.

Z. M. heeft het volgend decreet uitgevaardigd:

» Alle de genen onzer napolitaansche onderdanen; welke tegenwoordig in het vijandelijk leger dienen; en die hunne wapens zullen verlaten, kunnen; indien zij willen, in onis leger dienst nemen, en zullen denzelfden rang kunnen bekleeden, welke zij bij den vijand bezitten. Zij zullen niet vervolgd worden voor hunne vroegere daden."

» Maar zij, die geen gebruik willen maken van de weldadigheid der wet, en die met de wapenen in de hand genomen zullen worden, zullen door eene militaire commissie worden gevonnisd, en met de dood worden gestraft."

(Gazette de france van den 13 van oogstm.)

NAPELS den 3 van Oogstmaand.

Het eiland Procida, dat door de Engelschen verlaten is, is gedeeltelijk weder versterkt, en zal weldra in een' geduchten staat van verdediging zijn. Sedert eenige dagen loopt het gerucht, dat de Engelschen, in naam van den Koning van Groot-Brittanniën, bezit hebben genomen van Sicilie, en dat het hof van Palermo

naar Londen zal gaan en aldaar door Engeland gepensioneerd worden. Het slecht uitvallen der laatste engelsche expeditie tegen het koninkrijk van Napels wordt nu geweten aan de Koningin *Carolina*, welke men beschuldigt van misleiding, om dat zij verzekerd had een' grooten aanhang in het land te hebben. Het is zeker, dat de generaal *Stuart* openlijk in onmin geraakt is met den prins *Leopold*, tweeden zoon van Koning *Ferdinand*, gedurende hun kort verblijf op onze eilanden. Deze jonge prins, die door het engelsch eskader, in zegepraal voor Napels gevoerd was; is naar Palermo, zonder eenig geleide, en op een transportschip, teruggezonden.

(*Journal de l'empire van den 13 van oogstm.*)

I T A L I E.

MILAAN den 25 van Zomermaand.

» Midden onder het gedruisch des krijgs, dat de algemeene aandacht geheel vermeersterde, zagen wij eene gebeurtenis, die minder luidruchtig is dan een zegerijke veldtocht, maar zeker van grooter gevolgen: het opperhoofd der katolieke kerk keerde tot deszelfs oorspronkelijke bestemming terug, die, namelijk, van overeenkomstig den geest van den godsdienst in het algemeen, en vooral overkomstig dien van den reinsten en heiligsten, den christelijken godsdienst, eerste priester en dienaar des geloofs te zijn, die zijn oog, zijn hart en zijn geest van deze maar eene hoogere wereld richt. In allen opzichte zagen wij *Napoleons* wetgeving, die aan de behoefte en den geest der tijden beantwoordt, zegerijk zijne overwinnende wapenen vergezellen. Maken deze hem tot een voorwerp van de bewondering der wereld, dan maakt gene hem nog meer tot derzelver weldoener. De ondergang van de wereldlijke heerschappij van den paus maakt een gedenkwaardig tijdstip uit in de geschiedenis der volken en der menscheid.

(*Gionale Italiano, van den 26 van zomerm.*)

O O S T E N R Y K.

WEENEN den 3 van Oogstmaand.

De onderhandelingen gaan voort; maar het geheim, waarmede dezelve worden behandeld, is zoo groot, dat men niet dan zeer gewaagde gissingen deswegen zoude kunnen maken. Het volk verlangt naar vrede, tot welken prijs ook; de belangen der aartshertogen gaan het zeer weinig aan, en men weet zeer wel, dat langere pogingen de verschrikkelijkste rampen des oorlogs zouden brengen over de nog te overmeesteren provintien. De fransche artillerie is, meer dan ooit, in eenen geduchten staat; nieuwe werken, sedert den wapenstilstand aangelegd, verdedigen alle de bruggen op den Donau en maken het inkomen van Weenen onmogelijk. Bovenal bewondert men de driedubbelde verschansingen, die de bruggen over de Tabor beschermen: ontrent twintig huizen van het dorp Spitz zijn afgebroken, om dat zij den aanleg dezer werken hinderlijk waren.

De prins-bisschop van Brunn is te Weenen met een gezantschap uit de standen van Moravie. Men kent de reden hanner zending niet; doch men gist, dat dezelve ten oogmerk heeft, eene verligting van het aan hunne provintie opgelegd gedeelte in de buitengewone oorlogs-belasting te verzoeken.

Ingevolge de bevelen van den Keizer, zal er, gedurende den geheelen loop van oogstmaand, eene uitdeeling azijn aan ieder soldaat gedaan worden, zonder de uitdeeling wijn, aan dezelve sedert de daarstelling der kampen toegestaan, te verminderen.

Daar, volgens het 6de artikel van den wapenstilstand, de legers hunne stellingen moeten behouden, die zij den 12den, dag van de teekening van gezegden wapenstilstand, bezetten, zoo zullen de russische en poolsche legers voor het oogenblik in het geval zijn, Krakau te ontruimen, als zijnde eerst den 14den bezet.

(*Publiciste van den 13 van oogstm.*)

W E T E N S C H A P P E N.

O U D H E D E N.

Kopij van een' brief van den heer *Siaure*, geschreven uit *Treviso*, aan den heer *Lenoir*, directeur van het museum der fransche monumenten, en president der celtische akademie.

(Vervolg en slot.)

Van de pittoresque ligging der oude markt afgaande, klimt men langs eenen steilen weg, die nog wel op sommige plaatsen in de rots is gehouwen, tot bij den sinus van Monte-Croce. Als men dan links af gaat, vindt men, eenige treden voor dat men den platten bergtop heeft bereikt, de sporen van den ouden romeinschen weg weder, welke, even als bij het Ospitaletto, aangeduid wordt, door greppen, die in de rots zijn gegraven, en die nog dieper zijn dan de bovengemelde.

Op deze plaats ziet men op een blok, hetwelk regtstandig door de natuur schijnt gehouwen te zijn, een nieuw opschrift, welk ik mij genoopt zoude vinden, te gelooven hetzelfde te zijn, dat door *Quintiliaan Hermacora*, *Candide*, *Palladio*, *Sabellius*, *Cluvier*, *Gruter*, (1) *Bergier*, enz, uit zijn verband is gerukt. Ik zal hetzelfde hiernevens plaatsen, zoo als ik het gelezen heb, niet bij mijne eerste reis, maar ten gevolge van zes reizen,

(1) Zie hier hetgeen *Gruter* van dat opschrift zegt: » *In Foro-Julienae regione, medio fere Montis Crucis adscensu, praecipiti saxo inciduntur haec. C. IVLIVS. CAESAR. VIAM. SOLERT. S. ET. IMPENDIO. ROTAB. REDD. p. cxxlix. -- 1.* » Merk wel op, dat het opschrift van *Respectus* van *Casulius* onuitgegeven is; men vindt er wel fragmenten van in de handschriften van eenige oudheidkenaren, maar zij hebben noch den moed noch het geduld gehad, alles te lezen, wat nog overblijft, en nog miader, het herstel van dat opschrift te onderzamen.

die ik op den Monte-Croce, op verschillende tijden, heb gedaan; en na geheele uren op de sneeuw te hebben gelegen, in afwachting van eene vriendelijke blik der zonne, of, indien die mij ontging, derzelver plaats vervullende, door de schuinische stralen eemer toorts:

RESPECTVS. T. IVL

HERENI. C. IIII. VIR. L

CAESVLIVS. R. SER. VII.

STATIO.....

..GRIN.....

PER. ON.....

RICLITABAN.....

TAM. STAR.....

EXERCITV. IM.....

Zie hier de wijs, op welke men dit opschrift, dunkt mij, zoude kunnen herstellen:

RESPECTVS. T. IVL

HERENI. C. IIII. VIR. L. ET

CAESVLIVS. R. SER. VII. (2)

STATIONEM. PRO. PE

REGRINANTIB. QVI. SV

PER. PONTEM. HIEME. PE

RICLITABANTVR. DIRV

TAM. STABILIVERE. PRO

EXERCITV. IMP. TIB. CAES

Dit opschrift is niet alleen bezwaarlijk in deszelfs ouden staat te herstellen, maar biedt groote zwarigheden in het lezen aan. Zoo is, bij voorbeeld, het eerste woord van den tweeden regel bijna geheel uitgewischt; de graaf *Asquini*, van Parma, welke de geleerde *Cortenovis* dikwijls in zijne naspeuringen met zich nam, had *HERENIVS* gelezen; ik ben bij mij zelven overtuigd, dat de twee laatste letters van dit woord nimmer in het opschrift staan hebben. Na de I, welke men ter nauwernood bespeurt, staat er eene C, die wel eene O heeft kunnen geweest zijn; in die veronderstelling zoude men moeten lezen *HERENIO*; maar dan vermeerderen nog de zwarigheden, en men begrijpt niet, hoe een vierman (*quartumvir*), die zich bij den Keizer eene verdienste wilde maken, wegens het herstellen van eenen krijgspost, of, zoo gij wilt, van eene herberg, zich in die onderneming eeneu *servus villicus rationum* (3) zoude hebben toegevoegd.

De derde regel is niet minder moeilijk te lezen, dan de tweede; men weet niet regt wat het woord beteekent, hetwelk de letter R, die voor *SER. VII.* geplaatst is, voorafgaat; in het eerst had ik gelezen *CALCVLVS. R.*, dat is te zeggen: *calculus recolligendis*, en ik schepte er behagen in, te veronderstellen, dat *RESPECTVS* een oppasser was, gesteld, om den weg schoon te houden; maar daar ik bij de klasse der *servi villici* der ouden geenszins de beschrijving vond van een dergelyk handwerk, heb ik mijne meening niet willen vestigen op loutere waarschijnlijkheden; te meer, daar ik aan dezelve een' vasteren grondslag kon geven. Zoo voor het overige de geleerden eene nieuwe herstelling van dit opschrift willen ondernemen, zal hun zulks gemakkelijk vallen, wanneer zij de plaat, die het weinige, dat van dit opschrift overig is, verbeeldt, zullen onder de oogen hebben: dezelve is met veel zorg vervaardigd, en kan, wat de juistheid aangaat, niet beter zijn. Ik waarborg de uitdrukkingen *super pontem*; vooreerst, om dat de tusschenwijdte tusschen de R en de O geene plaats genoeg overlaat voor eene M, zoo als een zeker achtlingwaardig geleerde, die den afstand niet gemeten had, het geloofd heeft; ten tweede, om dat de stok van de P een weinig voor den dag komt; en eindelijk, om dat men eenige jaren geleden nog sporen zag van de brug, waar van in het opschrift gesproken wordt.

Ik heb gemeend, den naam van *Tiberius* beneden aan het opschrift te moeten plaatsen, om dat die Keizer den oorlog in de karnische Alpen heeft gevoerd, en dat men te Zuglio een stuk geld met zijne beelden heeft gevonden. Laat ons thans overgaan tot het derde opschrift, hetwelk, met uitzondering van den eersten regel, volkomen is bewaard gebleven.

Ik heb gezegd, dat het rotsblok, op hetwelk het opschrift met *Respectus* beginnende, gegriffeld is, zich op weinig afstand van de engte van Monte-Croce en aan den ouden romeinschen weg bevindt. Dien weg daar ter plaatse verlatende, en ter rechter zijde een regthoekigen driehoek beschrijvende, komt men, na eenen weg van ongeveer honderd-en-vijftig meters te hebben afgelegd, aan den voet van een der twee bergen, welke het voor komen hebben, als wilden zij zich, in de gedaante van twee ontzaggelijke piramiden, ter wederzijde van den weg verheffen; ten einde de ontzagverwekkendste opening te vormen, welke misschien in de Alpen bestaat. Het is op eene dezer twee voet de eenwigheid gebouwde kolommen, welke ter dezer plaatse eene regtstandige oppervlakte aanbiedt, dat men, op eene hoogte van

(2) RESPECTVS. T. IVL

HERENI. C. IIII. VIR. L. ET

CAESVLIVS. R. SER. VII.

Dat is: *Respectus Titi Julii Herentii curatoris quartumviri libertus et Casulius rationum servus villicus*, etc.

(3) De *servus villicus rationum* was hetgeen wij een opzigter of intendant noemen, en hetwelk de Italianen *un fattore* heten. Ik geloof echter veelmeer, dat men door *servus villicus rationum* een gaarder of gemeene middel, *extra muros*, moet verstaan.

twee-en-een-halve meter, van den grond afgerekend, de volgende inscriptie leest:

....., VLIS. CETERISQVE. DIIS
 IN. MEMORIAM. SOLEMNE. VOTUM. DI
 HERMIAS. SVCEPTOR. OPERIS. AETERNE
 TITVLUM. IMMANVM. MONTEM. ALPINVM
 INGENTEM. LITTERIS. INSCRIPIT. QVOT. SAIPÉ (4)
 TR
 INVIVM. COMMANTIVM. PERICLITAN
 POPVLO. AD. PONTEM. TRANSITUM. NON
 PLACVIT. CVRAE. ET ATTIO BRAETIANO
 Q. EORVM. VIRO. ORNATO. VIAM. NOV
 DEMONSTRANTE. HERMIA. MULT. ANI
 MIS. FIDES. OPERIS. QVE. PARATVS. VNA
 NIMES. OMNES. HANC. VIAM. EXPLICVIT

De barbaarsche woordschikking der volzinnen dezès opschrifts maken eene letterlijke vertaling onmogelijk; ik voeg er bij, dat de zin, aan het meerendeel der geleerden, zoodanig duister geschenen is, dat zij zich de moeite niet hebben gegeven, de gedachte van *Hermias* te raden. Als men de openingen invult en de teekenen of verkortingen uitlegt, zal men de uitdrukkingen gemakkelijk met elkanderen overeenbrengen en hun de meening van den schrijver toekennen.

Pater *Cortenovis* en de heer *Asquini* hebben boven dit opschrift letters meenen te bemerken, die eene span lengte hadden; maar ik kan verzekeren, dat die letters, welke de hand des tijds zouden hebben moeten wederstaan, nimmer bestaan hebben; ik voeg er bij, dat de oudheidkenners, welke gepoogd hebben de eerste open plaats van den eersten regel invullen, zich vergeefsche moeite hebben gegeven, dewijl zij de drie letters niet bemerkt hebben, die redelijk wel bewaard zijn gebleven, en die als de sleutel van het raadsel zijn; alzoo zoude ik, zonder mij te veel met der ouden goden namen te vermoeijen, het volgende lezen:

Genio Herculis caeterisque Diis,
in memoriam solemne votum dicatum
Hermias susceptor operis aeterni
titulum immanem, montem Alpinum
ingentem, litteris inscripsit; quot (eo quod) saepe
invium commeantium, periclitante
populo ad pontem transitum. Non
placuit curae et Attio Braetiano
Quaestore eorum, viro ornato, viam novam
demonstrante Hermia, multa animis
fides, operisque paratus, unanimes
omnes, hanc viam explicuit.

Men bespeurt uit die uitdrukkingen, die dan eens in eenen opgeblazen stijl, dan eens niet samenhangende of duister zijn, dat *Hermias* (5), na, door een' plegtigen aanroep, *Hercules*, den god der wegen, zoo-wel als de andere goden, te hebben getracht zich goedgunstig te doen zijn, aankondigt, dat het bestuur over de gemeene wegen (*cura*) en de quaestor *Attius Braetianus*, getroffen door het gevaar, hetwelk de reizigers op de brug (die buiten twijfel vervaardigd was voor de zamenvoeging van twee steile rotsen, en niet voor den overtocht over een' waterval) liepen, zich tot hem *Hermias* hadden verwoegd, welke hun toen eene anderen overtocht had aangewezen; dat hij, ziende, dat de gemoederen, met vertrouwen op hem, zijn ontwerp beaanden, en dat alles tot de uitvoering gereed was, de opening van den nieuwen weg met des te meer ijver had ondernomen, daar hij, in eene dergelijke onderneming, door de algemeene goedkeuring bemoedigd werd.

De letters van dit opschrift zijn zeer verschillend van die der twee vorige; zij hebben iets bijzonders in hunne gedaante; de meeste der AA, zijn bij voorbeeld gemaakt even als eene kleine grieksche lambda, (*Lambda minuscula*) Men bemerkt ter zijde van het opschrift een gat van eene cirkelvormige gedaante, hetwelk mij aanleiding tot nadenken heeft gegeven: ik zal, in mijne verhandeling, eenige gissingen over deze bijzonderheid wagen te doen.

Ik zal u geenszins spreken van de opschriften, die te Zuglio zijn gevonden; dit zou ons te verre voeren; ik moet u echter zeggen, dat ik mij gewettigd heb gevonden, de openstaande woorden van den eersten regel in het opschrift van *Hermias* aan te vallen met de woorden GENIO HERCULIS, om dat Zuglio met goed regt eenen zeer belangrijken gesneden steen als haar eigendom opgeeft, waarop melding wordt gemaakt, wagens het herstel van eenen tempel van *Hercules*, welke, onder de *viro magistri* (dorps-heeren) *Herbonius Diphilus* en *Quinctilius Donatus*, binnen deszelfs muren bestond. Geleid langs een geschiedkundig spoor, ben ik dit gedenkstuk gevolgd op deszelfs reize van Zuglio naar het kasteel van Colloredo, van daar naar Venetie, en van Venetie naar Este; in welke laatste plaats ik hetzelfde heb nageschreven.

(4) QVOT voor QVOT: men bemerkt ook in de woorden *saepe* en *commeantium* eene I in plaats van eene E. Men vindt verscheiden voorbeelden van dat soort in de oude opschriften.

5) Men weet van een' *Hermias*, die onder *Constantinus* leefde; ik zal in mijn werk onderzoeken, of men dat opschrift aan hem, of aan een geheel ander persoon moet toeschrijven, en of men hetzelfde niet op later tijden moet toepasselijk maken.

Ik heb mij bij voorkeur toegelegd, u de gedenkstukken te doen kennen, die ontwijfelbaar tot het oude *Julium* behooren, en die men hetzelfde niet ontstryden kan, alzoo die van geene andere plaats hebben kunnen worden aangevoerd, even als die van *Civiale*, die alle of uit *Aquilea* of uit *Concordia* zijn gehaald, en die met zoo vele woorden het geheugen dezer oude volkplanting hebben bewaard. Zoo als: R. I. PAT.; *respublica juliensis paterna*. (Zie het opschrift van de oude markt.)

Thans zoude ik, om mijne meening over de ligging van het *Forum Julii* te staven, tot bewijzen van eenen anderen aard moeten overgaan; want, tot hiertoe heb ik nog niets anders gedaan, dan eenige losse stukken opgeven; doch daarmede heb ik aan mijne belofte voldaan. Ik wilde, gelijk ik gezegd heb, u van Zuglio slechts een gezonder denkbeeld inboezemen, dan dat, wat men zich gemeenlijk daarvan maakt; eene meer uitgebreide verhandeling ging de palen van eenen brief te buiten, en zoude toch geenszins aan de verwachting van de geleerde wereld voldoen; ik maak dus voor hetzelfde eene verhandeling gereed, die van meer belang zal zijn. Reeds zoude dezelve in het licht zijn verschenen; maar een toeval, dat mij mijne naspeuringen, die ik met goed gevolg ondernomen had, voor eenigen tijd heeft doen opschorten, en familie zaken, die mijne tegenwoordigheid in de hoofdstad vereischen, zullen mij voor eenigen tijd ontrukken aan studien, welke ik met de pligten van mijn beroep kan ver eenigen, en zullen de uitgave van mijne verhandeling vertragen; te meer daar ik voor dezelve een dertigtal platen noodig heb. Ik heb reeds tweederde-gedeelten daarvan door kunstenaars te Milaan, Venetie en Boulogne doen graveren, en gezorgd, dat de liefhebbers (met vermaak, zoo als ik mij verbeeld,) bij dezelve het pittoresq en ontzagverwekkend gezicht van den Monte Croce zullen vinden.

Die van *Civiale* verontrusten zich over mijn voornemen; reeds slaan zij hunne handschriften op, reeds ondervragen zij alle hunne oude gedenkstukken, en stellen zich, bij het aangaan des kampstrijds, in eenen geduchten staat van tegenweer. De achttingwaardige kanunnik *della Torre*, afkomstig uit het aloude geslacht der *Turriani's*, geeft zich ongelooftelijke moeite, den adeldom van zijne kleine lombardische stad te doen gelden; ik zal de goede trouw hebben, om aan die naspeuringen al het belang te hechten, hetwelk zij verdienen; al ware het slechts alleen uit hoofde der gulhartigheid en sijnheid van zijne wijs van handelen, en van de drift, die hem bezielt, om mij zijne opmerkingen medetedeelen.

Zoo ik bij hem, gelijk bij alle geleerden in het fraulische, veel gemak en belangrijke berigten heb genoten, van niet minder voordeel was het voor mij, in mijne naspeuringen beschermd te worden, door Z. E. den minister van binnenlandsche zaken van het koninkrijk Italië, ik zal geenszins hetgeen ik aan Z. E. welwillendheid en aanspooringen verschuldigd ben met stilzwijgen voorbijgaan; en daar ik den lof nitspreek van den minister, zoude ik dan kunnen verzwijgen, wat de doorluchtige vorst, wiens oogmerken hij zoo wel vervult, voor de wetenschappen en schoone kunsten doet?

Mijne wenschen echter zullen dan, wanneer mijne verhandeling het licht zal zien, geenszins voldaan zijn; van nieuws af aan zal ik den Monte-Croce beklimmen, en zoo de voornemste gezagvoerders van het departement van den *Passeriano*, die mij verzekerd hebben, dat zij de opdelvingen, die ik begonnen heb, zullen voortzetten, zullen wij een ander opschrift plaatsen boven dat van *Hermias*, hetwelk dat van den eersten der *Cesare* zal doen vergeten; een opschrift, hetwelk zich tot heden toe mijne naspeuringen en die van de inwooners van *Paluzza* en *Tintao* heeft onttrokken: alhoewel ik groote belooningen heb toegezegd aan hun, die er mij het geringste spoor van zouden kunnen aanwijzen: gij raadt ligtelijk, dat dit nieuw opschrift niemand kan betreffen dan den held, die meer heeft verrigt, dan alle die van de oudheid. *Hannibal et Julius Caesar superaverunt Alpes, humiliavit illas NAPOLEO.*

Ontvang de verzekering van mijne hoogachting en vriendschap,
 S. L. A. P. Y. E.

PUBLIEKE FONDSEN.
 Den 12den van oogstmaand waren, op de beurs van Parijs, de 5 pCta. geconsol. interest doende met 22 van lentem. 1809, 79 fr. 65 c. *idem*, met 22 van herfstm. 1809, 9 fr. 0 c.; de aktien van de bank; 1218 fr. 75 c.

De beursprijs van diverse effecten was, op woensdag den 16den van oogstmaand 1809, te Amsterdam, als volgt:

HOLLAND.		
Oude obligatien .... 2½ pCt. 32½ à 33	Nat. schuldbrieven... 2½ pCt. 52½ à 53	
Regepisen geforc. .... 2½ — 32½ à 33	Nat. schuldbrieven... 3 — 38 à 38½	
negotiatie 179½ ..... 2½ — 32½ à 33	Dito losrenten ..... 2½ — 52½ à 53	
Dito vrijwillige negotiatie 1797 ..... 5 — 60½ à 61½	— dito ..... 3 — 37½ à 38½	
Dito negotiatie 1804 .. 5½ — 68 à 68½	— 179½ ..... 3½ — 45½ à 46½	
Obligatien negotiatie van 40 mill. 1807 6 — 100½ à 101½	— 1801 ..... 5½ — 45½ à 47	
Dito negotiatie van 20 millioen 1809 6 — 94½ à 95	— domeinen ..... 4 — 77 à 77½	
30 jarige renten 178½ 5 — 78 à 80	— dito 1802 ..... 5 — 61½ à 62	
20 jarige dito 1804... 5 — 39 à 39½	Bat. rescript., losbaar na den vrede 4 — 50 à 50½	
AMERIKAANSOHEFFONDSEN.		
Bij <i>Stadniski</i> , van 1787 ..... 6 pCt. 210 à 212	Bij <i>Idem</i> , van den 1sten van slagtm. 1791, ... 4½ — 63 à 64	
Bij <i>van Staphorst</i> , van 1789 ..... 6 — 199 à 203	Bij <i>Idem</i> , van den 1sten van zomerm. 1792, ... 4½ — 63 à 64	
Bij <i>Crommelin</i> .... 6 — 130 à 131	Bij <i>Hope en Comp.</i> C. S., ... 5½ — 108 à 108½	
Bij <i>van Staphorst</i> , van den 1sten van louwvrijheid 1791 6 — 83 à 84½	Bij <i>van Staphorst</i> C. S., ... 5½ — 102 à 103	
Bij <i>Idem</i> , van den 1sten van graan 1791, ... 5½ — 77½ à 79	GRATIFICATIE VAN DE ERVEN: FONDSSEN.	
Bij <i>Idem</i> , van den 1sten van hoedm. 1791, ... 5½ pCt. 76½ à 77	Bij <i>van Staphorst</i> , C. S., ... 3 pCt. 60½ à 61½	

DUSSELDORF.

Op de kroon, bij
Finman, ... 4 pCt. 91 à 92
Op de bank, bij
Dull, ... 4 — 92½ à 93½
Bij Echenique, ... 5½ pCt. 44½ à 45½
Bij Hope en Comp.,
van 1805, ... 5½ — 78 à 79
O O S T E R R I J S C H E K R I S T E N L I J K E.
Op de weenerbank, bij
Göll en Comp., .. 5 pCt.
Dito, bij Idem, ... 4½ —

Op de tollén, bij
Idem, ... 4 pCt. 84 à 90
Aziatische comp.,
bij Idem, ... 5 — 88 à 91
S P A N J E.
Bij Hope en Comp.,
van 1807, ... 5½ pCt. 67½ à 68
Dito, bij Idem, ... 4 pCt.
Certificaten, bij
dito, ... 5 — 26½ à 27½

RUSLAND, bij Hope
en comp., ... 5 pCt. 82½ à 83½
PORTUGAL, bij
dito, ... 5 — 98½ à 99
NAPLES, bij dito, .. 6 — 91½ à 92
ZWEDEN, bij Hogguer
en Hasselgreen, 5 — 75 à 75½

SAXE, bij Brauns-
berg, ... 5 pCt. 101½ à 102
FRANSCHE FONDSSEN, 5 — 78½ à 79½
CERTIFICATEN van DITO, bij Ket-
wich en Voornbergh, van Hal-
mael en Hagendoorn, en Wil-
lem Borskt, ... 5 pCt. 78½ à 79½

Z E E T U D I N G.

Den 15 en 16den van oogstmaand, te Amsterdam niets voorgevallen.
Den 16den, in Texel binnengekomen *W. M. M. Helk*, Porahontas, van Newyork; *B. Riekels*, die Noffnungh, van Teneriffe; *A. Visser, jr.*, de Visscherij, van Tounningen, en *G. Jans, jr.*, de Dochter Cornelia, van Feröe; niets uitgezeild; de wind Z. W.
Den 15den, in 't Vlie niets voorgevallen; de wind Z. W.
De 13 en 14den, op Westerschelling niets voorgevallen; de wind Z. Z. W.
Den 14 en 15den, te Helvoet niets voorgevallen; de wind Z. W.
Den 14 en 15den, te Brielle niets voorgevallen.

MINISTERIE van den EREDIENST en BINNENLANDSCHE ZAKEN.

* * Ingevolge daartoe bekomen autorisatie, is de kerkenraad der gemeente te Zonnemaire voornemens, door deszelfs kerkelijken administrateur *Jacob Moolenburgh*, publiek te doen aanbesteden, op maandag den 21sten van oogstmaand 1809, des nademiddags ten vier uren, aan de ministeriechenden, bij biljetten van inschrijving; het maken van een tras- of regenbak aan de kerk aldaar, en eenige verandering der waterleiding van het kerkgebouw, met al het gesag daartoe vereischt wordt.
De kopijen van het bestek en conditien van besteding liggen ter lezing: te Zierikzee, in het logement van *J. J. van Oppen*, en te Brouwershaven, in de herberg de maagd van Megchelen, bij de weduwe *Murinus Konstansse*; terwijl nadere informatie nog te bekomen is bij voornoemden administrateur, en den stads fabrik te Zierikzee; zullende ten voormelde dage voor de besteding, de vereischte aanwijzing der plaats van den te stellen regenbak gedaan worden.
* * De floreenpligtige ingezetenen van den hervormden godsdienst worden geconvoceerd, om, op den 24sten van oogstmaand 1809, ten elf uren, te compareren in de kerk te Beetgum, ten einde, in persoon, of bij behoorlijke volmagt, te stemmen een predikant, in de vacerende hervormde gemeente aldaar, en zulks volgens het reglement daarvan zijnde.
Uit naam des kerkenraads van voornoemde gemeente,
H. P. O E N S E S, } ouderlingen.
A. A. N. W. E. I. T. S. }

* * Het opper-consistorie der hollandsche hoogduitsche israëlitische gemeenten in het rijk noodigt, bij deze, alle Israëlitén uit, om in het korps Israëlitén, ingevolge 's Konings besluit van den 8sten van hooimaand 11, opterigten, dienst te nemen, en belooft, ter meerdere aanmoediging, bij voorspraak, aan de eerste honderd-en-vijftig man, die zich daarbij zullen laten engageren, eene premie van twee gouden dukaten, boven het gewone handgeld; welke premie aan ieder derzelve, zoodra hij is goedgekeurd, uitgereikt zal worden.

MINISTERIE van JUSTITIE en POLITIE.

* * De magistraat der stad Delden doet te weten: dat de hoog wel geboren freule *Antonetta Johanna baronesse Rammelman*, den 7den van hooimaand alhier ter stede overleden, bij testamentaire dispositie van den 15den van herfstmaand 1795, tot hare eenige en universele erfgename heeft geïnstituëerd den hoog wel geboren heer *F. C. baron van Dedem*, en vrouw *A. J. baronesse Sloet tot Lindenhorst*, echtelieden, welke geïnstituëerde erfgename echter, bij daartoe, den 17den van hooimaand voorn., aan ons gepresenteerde rekweste hebben verklaard, de nalatenschap van welgemelde freule *A. J. baronesse Rammelman*; niet anders dan onder beneficie van inventaris te aanvaarden, met verzoek, om die aanvaarding alzo aan hun toetestaan.
Wien ten gevolge, wij alle schuldeischers en erfgename *ab intestato*, van opgemelde freule *A. J. baronesse Rammelman*, daar van bij deze komen kennis te geven, met citatie aan dezelve, om op donderdag den 14den van herfstmaand aanstaande, des voormiddags ten 11 uren, te compareren ten raadhuize dezer stad, en als dan zoodanige redenen intebrengen, als om welke zij, ingevolge art. 950 van het wetboek Napoleon mogten vermenen, het door voorn. erfgename gedaan verzoek voorschreven, niet aoude knippen worden ingewilligd; ten einde dien naar, op voorn. rekweste door ons finaal zal kunnen worden gedisponeerd, zoo als zal worden bevonden naar regten te behooren.
En zal deze, zoo hier als in de drie naaste kerspels-kerken, op drie achtereenvolgende zondagen worden gepubliceerd, graffigeerd en voorts in de koninklijke courant geinsereerd, om te strekken naar behooren.
Des ten oorkonde, hebben wij deze met onze stads-zegel en secretaris subscriptie doen bekrachtigen.
Delden, den 1sten van oogstmaand 1809.
Op last van welgemelden magistraat,
O. M E N L I N G, secretaris.

* * Alzoo ik ondergeschreven, deurwarder van den hove van het departement Vriesland, bij denzelven hove ben gecommiteerd op brieven van cessie, van den 14den van hooimaand 1809, bij *Lucas Holling* en *Anna Maria Joosten*; echtelieden, kooplieden te Leeuwarden, van den voorschreven hove verzocht en bekomen hebbende; weshalve ik ondergeteekende in qualiteit de onbekende creditoren van gemelde echtelieden haar boedel afstand, bij deze, aankondige, om hare pretentien in persoon of door genoegzame volmagt aantegeven in de kanselarij binnē Leeuwarden, op dingsdag den 19den van herfstmaand 1809, ten 9 uren voordenmiddag, om alsdaer verder in die zaken te zien procederen en ordonneren, zoo naar regten behoort.
H. W I G E R S M A.

* * Alle de gene, die iets te pretenderen hebben of verschuldigd zijn aan den insolventen boedel van *Arij Rochusse Smits*, te 's Gravendeel, of van denzelven boedel-goederen onder zich mogten hebben, gelieven daarvan opgave, voldoening of aanwijzing te doen aan *Teunis van de Koppel*, secretaris te 's Gravendeel, of aan den procureur *Schultz van Haagen*, te Dordrecht, als curators in gemelden boedel.

MINISTERIE van den WATERSTAAT.

* * Ingevolge autorisatie van den minister van den waterstaat, zal de directie der mijdrechtsche droogmakerij, op zaterdag den 19den van oogstmaand 1809, des namiddags ten twee uren, op de werf der stoommachiae, staande op den ringdijk bij den Amstel, onder Mijdrecht, in het openbaar

doen verkoopen, de navolgende materialen, gereedschappen en verdere goederen, als:

- 2 eike 2½ en 14 duim lang 20 voet,
- 3 — ½ — 13 — — — 21 — — —
- 4 — 4 — 4 — — — 12 — — —
- 7 — barcoenen . . . — 12 — — —
- 10 grene 5 en 6 duim lang diverse,
- 6 — 4 — 6 — — — — — — —
- 8 — 4 — 5 — — — — — — —
- 8 — 4 — 4 — — — — — — —
- 20 — 2 — 3 — — — — — — —
- 10 — 1½ — 7 — — — — — — —
- 3 — 2 — 5 — — — — — — —
- 250 — — latten ½ en 2 duim en 1½ en 2 duim lang divers,
- 40 — 1½ en 1½ duim lang divers,
- 5 willige vangstukken,
- 29 denne 2 en 16 en 18 duim lang 26 voet,
- 16 — 1½ — 20 — — — — 19 — — —
- 6 — 1½ — 16 — — — — 24 — — —
- 10 — 3 — 20 — — — — 18 — — —
- 30 — 3 — 10 — — — — 22 — — —
- 30 — 1 — 10 — — — — 20 — — —
- 14 — 4 — 5 — — — — diverse, (enden)
- 11 — schalen,
- 3 enden juffers,
- eenige enden diverse,
- 4 oude deuren met ijzer-werk,
- 3 — sluisdeuren met dito, en
- eene partij van circa tachtig stuks israëlitische palen.

Gereedschappen.

Twee incomplete kettingmolens,
Eene zoogenaaemde duivelsmoer,
Twee schulpzagen, een trekzaag, twee kraanzagen,
Drie dommekrachten,
Een kaapstand, een sleij, drie kettingen, twee trekhaken, twee schragen, 9 schijfblokken, een zethek,
Een kaanhaak, een draaibank met het wiel,
Drie steek-reepen, twee zware reepen,
Eene vast staande schaaftank,
Vier zaagstoelen,
Eene zware hei met zijn stelling,
Een tonmolentje met zijn toebehooren,
Een mallejan of houtwagen,
Eeuwig brandhout,
Een gegoten ijzere cilinder,
Twee gegoten zilgers,
Een gegoten dekzet,
Drie metalen vijzelpotten,
Circa duizend bos helling of dek-piet,
Drie tonnen best rigaas-zaai-lijnzad,
Eeuwig raapzaad,
Eenig oud vatefwerk, en het geen verder zal worden aangeboden.
De conditie, waarop de voorsz. goederen zullen worden verkocht, zal, twee dagen vóór de verkooping, ten kantore van den penningmeester der gemelde droogmakerij, ter lezing liggen.

* * De burgemeester der stad 's Hertogenbosch brengt, bij deze, ter kennis van alle de daarbij belanghebbenden, dat de loting der standplaatsen, op de aanstaande Kermis, binna dezelve stad, welke op den vierde zondag, zijnde den 27sten dezer loopende maand, invalt, op de gewone wijs zal plaats hebben, op woensdag den 23sten daartevoren; dat tot het registreren der patenten van vreemde kramers en kooplieden, en het afgeven van patenten voor openbare verkavelijkheden, op zaterdag en maandag, zijnde den 26 en 28sten dezer, op het stadhuys, zal worden gevaccerd; dat wijders, op gemelde kermis, geene kwakzalvers, planeetlezers of horoskooptrekkers, rijfelars, draaiborden, loterij-kramen, noch dergelijken, zullen worden toegelaten, en dat alle bedelaars en vagebonden, overeenkomstig de bestaande wetten en ordonnantien, ten strengsten zullen worden geweerd.
's Hertogenbosch, den 12den van oogstmaand 1809.

* * Het gemeente-bestuur van de stad Bolsward adverteert, bij deze, dat de aanstaande gewone jaarmarkt aldaar zal ingaan met den 23sten van oogstmaand 1809, en eindigen met den 6den van herfstmaand daaraauvolgende; en dat de paardeomarkt zal zijn op zaterdag den 25sten van oogstmaand eerstkomende; zullende, gedurende de kermis, geen hazardspelen, noch rijfelars, noch soortgelijke lieden worden geduld, en alle bedelarijen ten strengsten geweerd.
Bolsward, den 6sten van oogstmaand 1809.
Op last van het gemeente-bestuur voornoemd,
T. CANTER VISSCHER.

* * Het gemeente-bestuur van de stad Bolsward maakt het geëerd publiek bij deze bekend, dat hetzelfde, op maandag den 28sten van oogstmaand 1809; des namiddags ten twee uren, zal laten verharddraven: eene extra fraaije en met zilver gemonteerde zweep, door paarden van zessen klaar, koopmade waar, en die tot genoegen der keurmeesters zijn, en te Bolsward geen zweep gewonnen hebben; zullende de monstering der paarden des voormiddags precies ten half elf uren, voor den raadhuize ter voorsz. stede geschieden, en terstond daarna de conditien gelezen, en geloot worden. Verder dient tot een ieders narigt, dat tot voorkoming van ongelukken, geene menschen of ruijtuigen, gedurende de harddraverij, op de baan buiten de Saacker poort aldaar zullen worden toegelaten, met uitzondering echter van reizende personen, aan welke op hun verzoek de noodige passagie zal worden verleend.
Bolsward, den 8sten van oogstmaand 1809.
Op last van het gemeente-bestuur voornoemd,
T. CANTER VISSCHER.

* * De gemeente-besturen van Oost- en Westzaandam adverteren: dat de kermis alhier ter plaatse, weleer geweest in herfstmaand, als nu dezen jare 1809, en voortaan alle volgende jaren, zal gehouden worden op den eersten zondag in wijnaand; en zullen op dezelve niet worden gepermitteerd, bedelaars, kwakzalvers, horoscooptrekkers, dobbelaars, en alle onbetamelijke spelen, en wat van dien aard is, op pene, dat de zoodanige terstond zullen worden gedelogeerd.
Zaandam, den 29sten van hooimaand 1809.
Ter ordonnantie van de gemeente-besturen voornoemd,
A. B O O K E R, en
H. C. G O E R E, secretarissen.

* * De kermis te Middelharnis zal in dit jaar geen plaats hebben.
* * Commissarissen van de zandpaden van Amsterdam en Weesp zijn voornemens, op woensdag den 27sten van oogstmaand 1809, des voormiddags ten elf uren, ten huize van de weduwe *Jan Machiel Smit*, in het Amsterdamsch veerhuis, te Weesp, publiek te verpachten; 1. De gabelen der personen, varende in de ordinaire veerschuiten, tusschen de steden Amsterdam en Weesp. 2. Het tolhek, gelegen aan de Bijlamer-meer, tusschen de respectieve steden. 3. De tol en gabelen van het zandpad van Weesp naar 's Graveland en den Hinderdam. De conditien dergelijks te zien, te Amsterdam, ter thesaurie, en te Weesp, op het secretarij. En sal mede ter gemelde plaats: en ure, door commissarissen van het zandpad tusschen de steden Amsterdam, Mijnden en Naarden, de verpachting geschieden van de tol en gabelen, die gevorderd worden in de trekchuiten, varende tusschen die steden, alsmede van drie tolhekken, en het varen van de schuiten en schepen, tusschen de Viukenbrug en Naarden; en eindelijk de visscherij van deszelfs trekvaart. Breeder omschreven in de conditien, te zien ter secretarij der stad Mijnden.

* * Alzoo *Geibert Bollebakker*, oud circa 21 jaren, zich in het begijn van grasmaand 11. uit het weeshuis der roomsche gemeente te Hilversum heeft geabsenteerd, zoo wordt dezelve bij deze verzoekt en aangemaand, om in het gemeld huis, en onder het opzigt van regenten wedertakeeren; zullende hij anders de onaangename gevolgen, die hem deswegen wachten, aan zich zelve te verwijten hebben.